[illegible]

[illegible] ... vos ... p[er]icul[is] ... p[ro]pter[ea] ... Ut ... negligenti[a] ... cor[r]eptio[n]e ... Ipse vero [quod] vos ... felici ... vobis ... Disciplina[m] ... Ut vos ... ad ... [illegible]

Explicit regula [illegible] ... communi vita [illegible]

[illegible] ... quo cu[m] ... [illegible]

Incipit [illegible]

Inspirante

[illegible]

Latinum ydeoma magistri pau li nyauis. pro paruulis editum.

..a pratissis consule ac ysthall bitellus tuter ... ac alt...
Cuius ... in ac / cuppe et lancea faciunt mirabilia
Canapeus hanfrogk / Pertica filaius wolpagen / ...
Fronesper / Medorta krafften / Bettime lawen...
Dissipator wuch zer / Castrum ... lentu zag / ... stanlech / ...
zelo ... in vita weyd ... schre / Cucus ... / ...
Ciconia storch / Cartalla puten / Kalla ... / ...
Oragium ... / Bubulcus ... walder ochs
xv Iste non venit ad portum qui currit per mare fortum
xv Hec sunt carne vera Sed cum carne dic cum veritu
xv Qui bene vult fari debet prius premeditari
xv Raro bonos habent tempore vidi sapiens
xv Lectica cartalla raro vidi lignea calla
xv Qui surrexit ministris noluit ministris ministrare
xv Ministris cum panis caro rancida pondera bona
xv Expressit me aliquem penituit me tacuisse nunquam
xv Henorum lena non diligit absque crumena
xv Cunctis in canapo prohibet canapus canap ...
xv Cibo bis cocto a medico pro dolo
xv A prava muliere libera nos domine
xv Ubi femine ibi lites Ubi anser ibi aqua
xv Cuppis et lancea faciunt sepe mirabilia

Raucilla ...
bitellus tuter

xv Auringer et dorg. Ac subditus undique verus
xv Preteriat scripto non studio sed nescio nolo

xv Contra negantem prima principia Non est disputandum

Paulus Niauis artium magister

ster magnificis viris sapientiq; senatui Kēpnizensi dominis suis plurimū colendis. Salutē plurimā dicit. Qd ad vos iaz puerilia scribo rudimenta viri magnificentissimie. ac illud latinū ydeoma qd p incipientiū cōtexerim vtilitate. nulla vos capiat admiratio. qnquidem id quidē vnum non solū ad priuatam verūetiā ad rēpublicā maxime ptinere videt. Si pfert. atq; etiā vtile ē p liberis p cōiugibus. proq; focis. ac domib9 curā gerere. Si capitoliuz firmare structura. decentia adornare. si aquas in vrbē ductare. cōducenteq; quorūq; vsui q̄sq; viciatim defect9 propulsare. muros turres antemuralia ppugnacula fossas cōtra hostiū īpetus factas assidue roborare. flumīa piscinas agros. prata. ortos. nemora colere. Si deniq; inclitū senatū suo in esse formaq; cōseruare quis dubitat viri grauissimi. atq; optimi quin plurimū sit pfuturū. atq; conducat. pueros vestros litteris adiūctos bene. ac viriliter erudire. supiora illa crebro. aut fortuna aliq̄. aut casu īmutant. aut vetustate pfecta ruūt. postremū vō bñ puisum. fortune resistit. casum abicit. vniuersaz rēpublicā renouat. integriorēq; ac relucētiorē reddit. eqdē ptes sunt liberi vñi corpm vestroꝝ. equib9 nōmō facies vultusq; vñi. ß etiā mores insup grauitasq; pentū splēdeāt necesse ē. si qñ hereditario q̄daz munē. ⁊ in rebus familiarib9. ⁊ in pseruāda vrbe succedunt illi mgrātib9 quibusq; merito quidē ac optimo iure ornātur potioresq; ad quoduiscensent ciuitatis cōmodū. q̄ peregrini ⁊ aduene. si fuerint bonis disciplinis pditi. sūmoq; studio eloquētie muniti claris morib9 instructi optimis viuēdi exēplis pdocti haud dubie ingēs accrescit opidi pfectus qd pdest dū vrbis cuiuspiā respublica pclare. fundata īpite hebetiq; posteritati reliquit. q̄ oīa nō solū ad paternos auitosq; mores spectātia. ß ad cōez q̄z vtilitatē mutat atz minuit. q̄rsū hec. Nā iuuenilis aīos artiū copia vtutūq; vestire pfecto efficit. vt cū adoleuerit vehemētissime

ꝓpensi fuerint ad res egregias atq₃ magnificas. contra ve
ro si in pedestribus abiectisq₃ torpescūt cōteruntq₃ dies in
his meliores. etiam si velint postea ad excelsa nequeūt mi
rificaq₃ nisi magna difficultate ascendere. Cum aūt opti-
mis imbuentur oportunū habent iter. expeditūq₃ ad fasti-
gia quarūuis rerū. atq₃ adeo maximarū. que iam optima
pueris preponēda appello. ea certe ipa. que non solum in
puericia. sed in omni quoq₃ etate clariores reddunt. hone-
stioresq₃ litterarū studiosos. que si forte attigere plene ꝛ ad
summū nequeunt cū huic rei supsit tempus ꝓstant tamen
ne cū vltimis despiciāt. quo ad iudiciū firmius robustius-
q₃ fuerit. quāta discipulis prudētissimi viri a casibus tem-
poribus atq₃ ab ipo actu quē ꝑtem donati vocitant vtili
tas est euenta. si ꝓpe quis intueri voluerit corruptela po-
tius nūcupanda est. et ꝑnicies iuuenū quā cōsuetudo. q̄d
molestius ꝑuulis. quid acerbius quā in his fatigari a qui
bus nō tm̄ nullū habituri sunt fructū. sed amarissimas q̄t
tidie castigatiōes virgarū. verberaq₃ etiā ꝑpeti. Ego vos
omnes. singulosq₃ testes facio dū scolas interdū puerilibꝰ
annis frequentastis nihil odiosiꝰ et vobis fuerit ꝛ mihi si
bene cōceperim q̄ hora hec ꝑ casuū temporūq₃ formatio
ne deputata. ꝓfectus vero ipse aut oīno nullus est. aut di
minutus. ꝓinde quidem ac si nunq̄ didicissemus. quot ꝑ
cor nobilia splendidaq₃ ingenia scholas optimarūq₃ artiū
cōtractiōem ꝓpter abusionē ꝛ casuū et temporū reliquere
quam si vtiq₃ cōsuetudinē retinendam esse censeretis sa-
tis superq₃ esset. sola vl' sabatina die in septimana vl' alia
queq₃ esset. hoc vnū ꝑficere. ne diurnis laboribꝰ in re vna
et reuera futili teneri adolescentiū animi fatigarentur. verū
potissimum existimo vt adipe latinitatis enutrirentur sic
linguam abilitarent. et loquendi vsum. sic cōsuetudinē for
tificarent. conquirerentq₃ illiusmodi habitum faciliores es
sent ad quamuis doctrinarū facultatem. quid laudabiliꝰ.
prestantiusq₃ in adolescentibus eloquentia. quid acceptio
res eos quibuslibet facit hominibꝰ. quid postremo. ad iu-
ris scientiam aptiores. ad medicinā ꝓmptiores. atq₃ etiā

ad sacratissimā theologiam ꝓpensiores. ac quidez si vltro ꝛ citro ꝓspiciam' ad q̄uis litterāꝝ rōez inclinatiores. Scri psimus em̄ in hoc tractatulo q̄ pacto primū pedagogus scolari loquat̄. atq3 ipī rursus iuuenis rn̄det. deinde cōmu nes fere adiūximᵘ locutiōes ꝛ rectoris cū discipulo ꝛ etiaz collateraliū. Nouissime aūt q̄s ipī inter se iuuenes ꝯferunt sermones. In quibᵘ si qn̄ ꝯsueuerīt ꝓcul quaq3 iā hesitā tione. vehemētissime ꝓficiēt. ꝛ siqua forēt maiora p̄stātis simi viri. que ꝓ honestate laudeq3 vr̄a interdū efficere va lerem ꝓmptissimo certe semꝑ animo efficerem valete.

Latinū ydeoma magistri Pauli Nyauis pro pueris sub forma dialogi editū. loquunt̄ em̄ pedagogus surgellus. ac iuuenis hortena nuncupatus.

Capitulum primum Surgellus.

Hortena hortena surge. Hor. hem. Sur. surge inq̄. Hor. hem quid rei ē. Sur. vides diescit vix nos pa rauerimus horalogiū ipm̄ horā signabit. Hor. hei q̄ aggrauatos habeo oculos vt quiescā adhuc paululum sine. Sur. nō sinā hec mora tarditatē nobis in scolis effi ceret. Hor. hei doleo caput. Sur. puto te studēdi habere ī firmitatē. quē scole morbū appellāt. Hor. ꝛ surgā. vbi autez camisia mea est. Sur. q̄ ipām posuisti. Hor. huc em̄. ƀ ne scio q̄s amouit. Sur. nec certe quisq̄ noctis tp̄e medio su stulit. Hor. vtiq3 sublata est. q2 nusq̄ apparet. Sur. forsitan in stuba misisti. Hor. ꝓbe nūc mihi in mentez venit q̄ me pia mater heri vesperi priusq̄ cubitū discederam exuebat. Sur. cōtege iam te tunica ꝛ descēdamᵘ. Hor. faciā. vbi aūt calcei sunt mei. Sur. reor te oīa ꝑdidisse cerne hic stantes. equidē si dētes haberēt (vti fertur) morsu te offenderent. sequere ꝓperantiᵘ. Hor. seq̄r. Sur. laua manus faciemq3. ac oculos aq̄ recēti. comāq3 exorna audis ne. Hor. audio. Sur cur digitos fricas. Hor. vide q̄ feruentē patior scabiē. Sur desine fricare. manusq3 ad pruriginē incitare. aut sanorem hunc v̄ga extinguā. Hor. quid tū faciā. Sur. pectinē recipe

capilloſq́ꝫ plana ne diſtractis crinibus. adherentibus pla-
mis incedas. Hor. nolo pectinē nam comā euellit. vtar po
tius zeta que mitior ē. aptiorq́ꝫ capillis. Sur. vt libet. Hor
q̃s mecū libros recipiā. Sur. capias ſaccū. ꝛ q̃ſq́ꝫ īpone li-
bros. Hor. neq́ꝫ ad portandū tot codices faciles ſunt. neq́ꝫ
etiā oīm iā egeo. Sur. piger es ſi te pondus librorum aggra-
uat tuorum. Hor. capiā. etiā mō inuit⁹ faciā. Sur. eccleſiā pri⁹
viſitauerim⁹. Hor. frigora ſunt tu v̄o ꝯſueuiſti ꝑ lōgū tem
pus in eccleſia ꝛ gelidiſſimis q̄dē dieb⁹ manere. Sur. qui
deū negligit in ſcolis multas ſubeat v̄garum caſtigatiōes ne
ceſſe ē. Hor. loqueris verum. Sur. veriſſimū certe. Hor. ꝛ ego
plurimū orabo. Sur. ſcolarē quinq́ꝫ obtuliſſe pr̄ nr̄. totidē
q́ꝫ ſalutatiōes v̄ginis gl̃ioſe priuſq̄ ſcolas intrauerit ſatis
eſt. Veni igit̄. ne ceteris pigriores eſſem⁹ ꝛ tarditas nobis
aſſcriberet̄. Hor. optime narras. q̄ꝛ locat⁹ aſper ē. mirū īmo
dū tarde veniētes corrigit. ß vbi nūc ſedebo. Sur. en quā
optim⁹ hic loc⁹ ē. aperi librū. ac bn̄ ꝯſpice. vt cū recitare de
beas cautus ſis. et ſiquod verbū ignorares veneris ad me
tibi dicam. Hor. faciam.

Alia locutio. Surgellus.

Pera te hortena. ꝓpe ē vt ſcolas intrem⁹. Hor. bene
videbo p̄us vbinā mater ſit. vt ad edendū q̄ppiā
p̄ſtat. Sur. mr̄ tua abiuit nec mō adeſt. Hor. q̄ſiu
iā ꝓfecta reuerteret̄ ne ꝓpere. Sur. nō at mihi cōmiſit ipſa
portionē de pane ꝛ caſeo darē. Hor. q̄s ſꝑ pane pōt ꝛ ca-
ſeo vti. Sur. q̄d tū poſtulas. vis ne videbo tibi vt det̄ gal-
line q̄dē pull⁹ aſſat⁹. Hor. pens mea obulū ꝓ ſemella pol
licita ē. inquid etiā carnes hodie coctas habere illas mihi
p̄ſtare dicebat. Sur. veſceris libēter albo pane. Hor. veſcor
et libētiſſime. Sur. diſponā vt habebis. v̄gā aūt et aſperā
puto. Hor. genitrix certe pollicita ē. Sur. nōne iādudū ꝑce
piſti eā abeſſe. Hor. ꝑcepi. exiſtimo aūt eā citi⁹ reuerti. Sur
nec certū habes q̄n̄ veniet. cape igit̄ panē illū ꝛ caſeū ꝑ hu
iuſce tp̄is ſpaciū bn̄ ꝯtētare. Hor. nō capiā. Sur. q̄d tum fa
cturus. Hor. p̄ſtolabor quo adueniet. Sur. ꝛ hora expoſcit

scole nos accomedemus. Hor. ohe nūquid manducere habeo. Sur. flet māna nr̄a intuenti eū p̄cor. Hor. dicā pfecto genitrici quāprimū venerit tuis ita me vexes v̄bis. Sur. si anim⁹ tibi ad scolas eundi fuerit. vade. sin min⁹ efficiaz vt trāseundi aīm suscipias. Hor. vade p̄terea ꝛ seq̄r. Sur. dei p̄ceptū est primū vt queram⁹ regnū celoꝝ. tum postea ad q̄uis disciplinā erim⁹ faciliores. Hor. vt libet. Sur. satis est nūc ad alia pgam⁹. vtpote ad studiū nr̄m. Hor. ꝛ id dudū mihi placuisset. Sur. respice igit̄ librū tuū vt cū recitare debeas pmptus sis. Hor. faciam ac libens.

Capitulum secundū magister ac eius subministrantes loquūtur cum paruulis.

Magister

Tarde venis roneste. an ignoras horā statutūqꝫ tp̄s Ro. reuerēde magister obdormiui. peto veniam. nec deinceps ꝯmittā tp̄s ip̄m negligā. Magi. cur mō neglexeris. Ro. certe magister ignoro pens mea inq̄t me velle suscitare. ipsa aūt capta forsitan obliuione. itaqꝫ somno tūc oppressus remorat⁹ sum. p̄cor reuerende magister mō pepceritis. post hac maiori vigilātia ꝓuidebo. M. cōdescendā mō petitioni tue. ꝙ si ampli⁹ venerit vsu castigatōnem nō euades. veni dic lectionē. en q̄ dicis titubātur nullū v̄bum apte iam atqꝫ vt decet ꝓnūcias. Ro. reuerēde magister. Ma. q̄d reuerende magister. dic q̄tū debes sine formidine. Ro. mō veni nondū plegi. Ma. cur hesterno vesperi non resumpseris. Ro. optime magister nobis fuerunt hospites. vt potum afferrem necesse fuit non potuissem pre occupationib⁹ his vnicū verbū legisse. atqꝫ etiam cū tempus aliquod affert negocium pentibus obsequi oportuerit. Ma. q̄ pulcerrimas possis excusatiōes fingere siue sit an nō. Ro. colende p̄ceptor si intellexeritis vnq̄ sec⁹ esse vt vobis libuerit castigationē ꝛ quidē grauissimā inferre. Ma. ß a vespis heri ꝛ salue te absentasti. Ro. verꝫ ē vir honorāde īpulit me negociū pntū meoꝝ q̄d pauloante iā mēoraui. M. rogasti āt aut a me aut a meis fauorē. Ro nō. Ma. nū p̄ceptū nosti meū. ne q̄s horā negligat ī fauo

tem prius obtineat. Ro. colendissime preceptor euenit vt ab eundi spacium nullum dabatur. at genitor meus inquit dominationem vestram velle rogare vt apud vos in hac re excusatus essem ignoro autem an effecerit. Ma. quam venustas plerumque adducis excusationes quid si oppositum compiar. Ro. dulcissime preceptor non comperietis. Ma. interrogabo patrem tuum. ipse vt arbitror verum narrabit. sed precium debes ligna luminales. atque etiam quamplurima alia cur non postulas a parentibus. Ro. suauissime preceptor progenitoribus meis modo nulla est pecunia. habent enim cereuisiam venalem. quod si leta fuerit fortuna. prosperamque se ostendet inquit pater meus omnia velle exoluere. quod si modo non progreditur prope est vt ad nundinas lipczenses nundinarius sese recipiet cum reuertetur expediet singula. peto dulcissime magister interim pacientiam habeatis. Ma. faciam. vide autem ne terminum minimum mihi in soluendo differas. Ro. dabo operam ne contingat reuerende magister. Ma. sed vnum oportune occurrit quid enim pridie foris portam egeris. Ro. vbi nam optime magister. Ma. iuxta ortum arnoldi steteras. et cum preteriui quasi truncus quidam inflexibilis te habuisti. neque etiam caput ipsum detegisti. verum deinde presbyter quidem pariter proficiscebatur eodem te modo habuisti. quid inter te atque etiam bubulcum interest. Ro. reuerende preceptor. neque vos certe neque presbyterum senseram. absit a me porro vicium hoc vt pretereuntibus presbyteris honorem ipsis non facerem. Multomagis vobis ceterisque preceptoribus meis honorem facerem et reuerentiam. Ma. sede iam liberumque contuere. Ro. faciam suauissime magister.

1572
17 Iulii

Baccalarius cum paruulo.

Accede roeste atque mihi ad vnum id responde. Ro. quid nam est honorande baccalarie. Bac. conquestus mihi Johannes iudicis quod eum vehementissime inquietas. nec pacem pre te possit vnquam. nec studendi locum habere. Ro. profecto bac. nunquam ipsum inquietaui. verum tam factosus ipse est vt plerique litigia per se fert. et societatis disturbia. Bac. vtique vt dicit eundem tu verberasti nihil ad hoc respondes. Ro. ego enim verberatus manus in ipsum inieci. Bac. male. inhibitum est et tibi. et cete

ris ne violētiā aliq̄ vnq̄ faciatis.offēdēs em̄ merito penā incidit·Ro.fui cōmot⁹ ab eo ꝑcussus.neq̃ etiā alr̄ defen/sum me habere potui. Bac.nū iudices sup̲iores habueris Cur vl̄ mgr̄o illud.vl̄ mihi nō dixeris.Ro.fui p̄uct⁹ ira/cūdia ⁊ cū ipetu q̄dā instar insani in me tueret.non potui me ꝯtinere qn v̄berib⁹ ip̄m rursus aggrederer.Bac.signū ip̄e on̄dit.nā cruore ꝯsp̲sus ē.atq̃ fedat⁹.Ro.⁊ ego p̄it le/sus.Bac.nullū in te vuln⁹ ē q̄ vt ꝯtusus esses denotaretur q̄ si eēt dignū foret ꝑ reticētia castigationē subires. Ro. certe p̄mū vidissetis qb⁹ offensus fuissem vulnerib⁹. ac sanguīe maculat⁹.Bac.cur mō nō indices.Ro.sanata sūt Bac.ꝓbe narras ego ea cū ramis renouabo.Ro. p̄cor p/dulcis bacca.indulgere volueritis.reuera deinde nec vnq̄ faciā.Bac.ſ3 audi aliud.laicū heri hīc abeūtē obprobriosis clamorosisq̃ v̄bis īuasisti.Ro.qn̄.Bac.an repetā. nondū heri factū intelligas.Ro.nō fecerim bac.Bac. fecisti inq̄. ita me de⁹ amet nō feci.Bac.cur negas. ego stans in fenestra sup̲ius singula audiui.Ro.nō inficior me clamasse. ſ3 laicū ip̄m p̄tereūtem nō inclamaui.Bac. mirāda res numquid tibi rn̄dit.⁊ acerba voce increpauit.Ro.fecit.putauit em̄ q̄ eū designarē.cū tn̄ aliorsum vox mea ꝑgeret. Bac. quorsum tui clamores tēdebāt expone.Ro.retro ecclesiā. Juuenis pistoris cuiusdā me deridebat.vos in fenestra ꝓpter murū videre nō potuistis.Bac.q̄3 es sollers. ⁊ q̄r au/rib⁹ meis hauserim nihilomin⁹ euadēdi locū queris. verū tn̄ penā lues.Ro.ꝑ iouē bacca.p̄dictus iuuenis me ad clamores illos ꝯcitauit ⁊ si mihi fidē adhibere nolueritis ip/sum adducā ꝑ semetip̄m vt ꝯfiteat̄.Bac. nulla te ampli⁹ ꝓteges excusatōne.veritas manifesta est resq̃ ip̄a se ape/rit.sede.atq̃ nunc quiesce quo ad te vocabo. tamen

Cantor cum paruulo

R Oneste luce p̄terita matutinas neglexisti. Deīde tardus eras ī missa.ac etiam sine fauore abfuisti. Ro.dilecte dn̄e cantor erā debilis.qui cum caput haud pax dolerent surgere nequiui. postea valētior fact⁹

dic p̄ori ta hesterna Vel no

non non potui fortior

in missam ingrediebar. verum quando p aliqd temporis decursum stare. omnis color pre dolore mutatus an ockos meos. itaqz necessitate ac morbo coact9 abiui. Can. audeo credere. Ro. verissimu est dne cator qua pter firmiter credere potestis. Can. qre fauore abeundi no susceperis. Ro. qui potera. fui exanimis fere atqz etia qd facere ipse haud agnoui. Can. at postea cu laicis te currere luderecz in plateis atqz etia qcqz exercere inaitate vidi. Ro. non feceram. Can. nu te increpaui. Ro. exiui ad aere refectionis causa. nullu aut mihi cu rusticis negociu fuerit. Can. miram habes reuera vbor ptectioem tametsi pspectu habeo qplurimu iam te mentiri. Ro. ita me dij ament no metior qr si credere nolueritis interrogate pentes meos. illi affirmant scio oia iam a me plata. Can. ceteru faciam mo satis est. accomoda te libris tuis. Ro. faciam atqz libenter.

Capitulu terciu et paruulus loquitur cu magistro. aut cum collateralibus

Ronestus

Euerede magister iussit pens mea vt ad se illa hora me recipem. peto itaqz fauorem mihi prestetis Ma. quid facturus es ia apud matre. Ro. forsita cibu accipia vna cu ipsa. Ma. vt vere loquaris vide. Ro. certe veru est. Ma. vade igitur. Ro. optime preceptor peto fauore a dnatione vestra eundi ad balneu. Ma. quare tu eo die ad balneu pficiscere. Ro. sic mandat genitor meus. cui vt obediam necesse est. Ma. si vt ais fuerit habes transeundi fauore. sin aliter pena lues. Ro. pfecto sic est. Ma. postq reuertis qua primu possis vt fueris in scholis Hor. honorade magister qzplurimi iaz nobis hospites venerunt. pcepit pater meus illa die domi manere. rogo humiliter vt efficere valea fauore vestro. Ma. qui nam hospites illi sunt. Ro. me latet pdulcis magister. Ma. vt no nugaris caue. Ro. non nugor veru vt fidem adhibere poteritis. nobiles sunt. Ma. fac igitur vt pentibus obsequaris. Ro. suauissime magister. vt ad secessum pficiscar nature

presto sit fauor vester. Ma. nũ discurras in plateis. sed re-
vertere e vestigio. Ro. faciam optime magister.

Paruulus ad baccalariũ Hortena

Honorande baccalarie peto licentiam mihi detis
p afferenda semella. Bacca. cur mō afferre existi
mas. Hor. fames me torquet plus etiã q̃ dicẽ va-
leo. Bac. es ita famelicus. Hor. sum etem̃. Bac. habes cun-
di fauorem. Hor. optime baccalarie amisi vnũ libꝝ custos
vero ait vobis esse p̄sentatũ. rogo humiliter eundẽ mihi
restituere volueritis. Bac. vbi ipm amisisti. Hor. pridie for
san cũ festiuatione quadam ingredi chorum putarẽ. man
sit in eo quidem loco iacere quẽ antea sedendo occupaui.
Bac. seruũ reris me tuũ fore. Hor. vere deinceps efficiã ne
vnq̃z ꝑdam precor iam ignoscatis. Bac. sis caut⁹ ne ĩ po
sterum magis veniet in manus meas. aut factũ hoc reno
uabitur. Hor. ꝓspiciam vtiqꝫ. Hor. ꝑdulcis domine baccala
rie rogat vterqꝫ parens meus luce futura secum in prãdio
ac postea in cena cõstitui volueritis. qd̕ summo erga vos
studio ꝓmerebit. Bac. faciam ac libens. verũ dic ꝑentib⁹
tuis ne sumptus faciant inutiles. Hor. atqꝫ vt res certa sit
domine baccalarie. Bac. ĩmo certissima. Hor. ego taliter ꝓ
genitoribus meis renunciabo. Bac. recte sane. Hor. hono-
rande baccalarie vt gracia hesterna die parentum meorũ
vos rogabam vna cum ipsis in prandio esse velitis nunc
tempus ꝓpe est. dispositaqꝫ singula rogo iam itidem a rri
pere iter volueritis atqꝫ in mensa comparere. Bac. faciam
vt pollicitus sum. Hor. graciã vobis habeo. ⁊ quod est ma
ximam suauissime baccalarie q̄ parentum meorum pau-
cula hec non estis aspernatus. atqꝫ iterũ precor hora quar
ta reuenire non recusetis et cene officium cum parentibus
meis peragere. Bac. sat est ingentem satisqꝫ magnum mi
chi parentes tui ostenderunt honorem. Hortena. equidem
sperant q̄ humanitatem ipsorum non spreueritis. Bacca-
lari⁹. q̄ si habere vtiqꝫ volũt ꝯdescendã. atqꝫ etiã cũ facul
tas mea amplior fuerit ꝓmerebor. Hor. amandẽ baccala-

rie pntes mei iã cereuisiã habẽt venalẽ. donoq̃ dãt cãtã̃ hũanitati vestre. rogãtes vt amice hoc atq̃ aĩo eq̃ suscipiatis eq̃dez cũ res eo͝r fãiliares splẽdidiores erũt maiorib⁹ tũc oñdãt. Bac. hẽo pntib⁹ tuis grãm q̃amplissimam. et dicas ꝓ huiusce iam in me liberalitate ipo͝r̃ quibus vnq̃ rebus ipis ꝯplacitũ iri potero semꝑ faciã. Hor. faciã domine baccalarie ⁊ cupide. Hor. suauis p̃ceptor iohãnes agelli vi quadã scriptoriũ meũ a me pauloante sustulit. iaz latinũ inscribere vt ꝯdiscere deberẽ. peto em̃ vt efficiatis michi restituat. Bac. q̃s em̃ ob causas illud ipe fecerit. Horte. credidit mihi denariũ hora q̃si nona ipm̃ rursus a me extorquere voluit mihi autez nulla mõ est pecunia tñ furore cõmotus velut pign⁹ quoddã scriptoriũ accepit. Bac. quaꝓpter eũ nõ soluis. Hor. nullã iam possideo pecuniã. Bac tu vero cũ poteris restitues sibi pecuniã. Hor. faciã ⁊ q̃dez libẽter. Bac. loquar sibi cũ venerit vt p̃stolabit̃ ⁊ sublatuz pignus interim restituat. Hor. amãde p̃ceptor genitor meus relaxandi aĩmi grã campũ prata ortosq̃ inuisere existimat. ac demũ in aq̃s vt sudorẽ depellat ingredi. iusserit q̃ dẽ vna ꝓficiscar. supplico hũanitati vr̃e ꝯsensum prebere velitis. Bac. campũ aliaq̃ loca virentia inuisere facile admittendũ ẽ. postremũ vero q̃tũ magr̃ inhibuit ⁊ tibi. ac ceteris habũde ꝯstat. ꝑmittere istud quidẽ ꝓpter ꝑiculũ ĩminens mihi nõ est ꝯcessum quapropter nõ assentior. Horte. dũ p̃ceperit genitor repugnare nõ audeo. Bac. quid si genitor tu⁹ nõ p̃ceperit. Hor. sctẽ velim iurare si aliter fidem mihi admittere nõ vultis p̃ceptũ esse patris mei. Bac. dicam magistro cũ venerit hãc te licẽtiã postulasse. q̃d si placuerit sibi ego ꝯtentor. Hor. vt fauorẽ habeã optime baccalarie. Bac. fideiussionẽ nõ pollicior tu si certus esse volueris q̃ adueniet expectabis. Hor. pater modo p̃stolat̃. ait ei vt q̃primũ reuerterer. Bac. vade ergo. ac vide vt locũ nullũ ingrediare ꝑiculosuz. Hor. faciã reuera q̃ carissime bac.

Paruulus cum cantore.

Dilecte cantor vt proficiscar. me sanicque preparauero. necesse est. et vt faciaz iussit pater meus. peto em consensu vestro id fiat. Can. mox certe missa finietur tum sufficiens habueris preparandi tempus. Hor. si morabor diutius pater indignabitur mihi. et forsitan me verberibus infurore suo afficeret. Can. in breui hoc temporis tractu parum negliges. Cur pfundis lacrimas. Hor. verbera timeo parentis. scio em quam preceps est ad iram. Cantor. i preterea. et ocius. ne causam quempiam correctionis mihi asscribes. Hor. diligende domine cantor pedagogus meus iussu parentum in negocio eorum est. nec vesperas intrare potest. peto enim ipsum habeatis excusatum. Cant. cuiusmodi est negocium in quo iam versatur. Hor. in ortulo laborant vertentes sulcos cespites ornant. ac longo ope quibusdam aliis laboribus insudant. Can. q si aliter perscrutabor quid fiet. Hor. q si fidem mihi non adhibueritis ex parente poteritis meo cognoscere. Can. bene est. Hor. tea. amande cantor amisi librum quendam peto dilectioz vestram interrogare velitis an quisque inuenisset. vt mihi restituat. Can. vbi nam amiseris. Horte. die hesterna elapsa dum ad chorum pfectus posui huc ceu loci mei signum qddam qn reuersus sublatus erat. ac nullibi apparuit. tum pene omnes interrogaui scolares. an quispiaz vidisset. neminem autem coperi. qui de eo quicque mihi diceret. Can. post hoc tuos retineas libros tecum. Hor. more cosuetudis egi antiquitus inductum est vt quo in loco sedere quis vellet signum aliqd reponeret. Can. securius foret vt tui apud te essent libri. Hor. deinceps faciaz nec amplius res meas ad sortem dabo. Can. Amissis bobus stabulum firmare stude. Nihilominus interrogabo an quisque haberet tibi vt restitueret. Hor. facite queso amande cantor. Hor. pater meus collationis officium cum quibusdaz paget sacerdotibus petit em dne cantor et ego ipius gracia secum vt esse volueritis Can. quinam secum erunt sacerdotes Hor. dns petrus cappellanus. pdicator. nec satis noui qui oes fuerint. Can. modo prepeditus rebus quibusdam q primum me absoluero iter

arripiam. Hor. Ne plongetis oro veniendi tempus. Can. nõ faciã. vade igitur ac dic patri tuo me velle opido aduolare. Hor. faciã. Hor. cupit pater meus honorãde cãtor vt ĩ balneo secũ fueritis liberꝫ vos tenebit. ac postea haustum vna faciatis. ꝙ oĩb⁹ erga vos rõib⁹ si poterit eq̃bit. Can dic pẽnti tuo in oĩbus que ad ꝯplacẽtiã ꝑgunt ipius me sibi cupidissime acq̃escere. sed q̃ hora balneũ ingredit̃. Hor. hora freme tercia. Can. ꝓbe narras. ea quidem ꝛ ego hora sum a laborib⁹ meis solutus. Hor. ne mutetis sententiã optime cantor. Can. nequaq̃ mutauero. Hor. amãtissime cantor rogãt pẽntes mei scolares aliq̃s de paupibus ad prandiũ ordinare velitis. Cant. quot em̃. Hor. duodecim at de illis q̃ plerũqꝫ choꝝ ingrediunt̃. ac etiã frequẽtia scolas visitant. Can. videbo vt fiat. Horte. finita missa vt venirent Can. ꝓbe ꝓficiscere tu ad domũ ꝛ vide vt cũ venerint mẽsa parata sit. Hor. faciã. Hor. optime cãtor supplicãt vos parentes mei scolares subordinare aliq̃s velitis qui in agro laborẽt. vtpote manipulos colligerẽt. nõ gratis hoc cupiunt. ꝟ ꝓmio eq̃bunt. Can. facerẽ equidẽ. si essent nõnulli eo iam tpe q̃si oẽs. aut in campo sunt. aut vagant̃. Hor. obsecro dilecte cãtor si facere poteritis ꝯplacere ꝓgenitoribus meis. scio em̃ ꝙ ipi ꝛ fiki ac maioꝛi ꝓinpte ꝓmerebuntur. Can. noli flagitare. nõ ꝑcam diligẽtie. aut labori. quicq̃d em̃ noĩe pẽntũ tuoꝝ efficere debeo. nullã laboris fugiã fatigatiõem. Hort. circiter nonam horam exibunt siqui essent ad edes pẽntum meorum ꝓficiscentur. Can. probe.

Capitulũ quartũ. pũuli duo loquũtur hortena et ronestus. De quibusdam que iuuenes simul tractare consueuerunt.

Hortena.

Amesco plurimũ. nec cibũ quẽpiã hodie mecũ cepirim. Ro. igit̃ ieiunabis. Hor. nescio q̃re solicitus obliuio me cepit. oro vt portionem mihi imptire velis. die futura recõpensabo. Ro. vix ego ꝯtẽtor in portione mea. Hor. amande socie fac vt modo tecũ manducẽ. ꝓfecto efficiã. vt in te vicissim beniuolẽtiaꝫ meã cognosces

Ro. mater mea dicebat vt nulli impartirem. alioquin nihil
ad mādūcandū postea mihi daret. Hor. nec mater tua sci-
et nec mea noscit qn̄ alicui presto interdū portionez. Ro.
frustulū tale vt capias admitto. Hor. vich nimis modicū ē
aliq̄ntulū maius. Ro. tm̄ postulas. Hor. pbc. Ro. cape igit̄
panē integrū. ac q̄ntū volueris ab eo recipe. Hor. merito te
amplexabor nā plusq̄ dicere ausim effecisti. Ro. iā vides
meū in te amorē. s3 timeo si qn̄ a te aliquid postularē vul-
tum aliorsuz vteres. Hor. crede honeste q tui nemo ē amā-
tior q̄ ego. Ro. si vt ais est atq3 in ea sentētia manebis no-
stra firma pmāserit societas. Hor. nūq̄ aīm videbis meum
immutatū. Hor. huc reposui librū meū. loc9 vt mihi mane-
ret atq3 vo detrusisti ipm locūq3 meū occupas. Ro. nullū
certe librū detruserim. locus vacu9 oīno erat. Hor. nō dicas
mihi scio et mores tuos. et quas plerūq3 pre te fers illusio
nes. Ro. si adhibueris fidē bene sin minus vt volueris te
habeto. Hor. nisi magistrū timerē pfecto statim te amoue-
rem de loco illo. Ro. miror te esse taz ptentiosum. tanq̄ mi
rabilem. quid in illo tibi loco deficit. Hor. nihil quicq̄. vex
id male me habet q nequicia tua de loco me signo retēto
detrudis. ac postea negas. Ro. ego verū dixerim. tu si au-
dire nō poteris obdura aures tuas. Hor. abibo: ac illuc qui
dem recordabor. Ro. vt volueris. Ro. iam vt lectionē re-
citam postulat locatus. peto amāde hortena me perlegas
Hor. dum mei indiges amicus es. cū oīa ex volūtate eueni
unt mei penitus obliuisceris. Ro. q illa possis ploqui. cū
tamē certus es q sp te. queadmodū ⁊ me diligo. Hor. dulci
ter iam loqueris. pterita vero luce dum te rogarem vt so-
cius mihi esses in circuitu nulla inter nos fuit societatis cō
ditio. Ro. missum fac illa. Hor. nequis forsan audire. Ro.
tu scis q bartoldo iudicis pmiserim suus vt essem socius
quo ego potuissem vultu ab eo declinasse. Hor. ad eū iam
vade. vt et te plegat ab eo postula. Ro. vtiq3 pato id face
ret animo si sciret. Hor. ego te non plegam. Ro. dimittas
ergo. Hor. sile iam honeste. en quam turpiter nos inspicit
baccalarius visus reuera talis ptendit aliquid mali. Ro.

probemus eum an aliqnem suis oculis respicit plerumqz mali designat aliquid. Hor. scis quo impetu pridie proruit in nicolaū arnoldi. Ro. scio ⁊ quidē vt tu. Hor. ait eum ca uilatiōibus inseruire p̄terea efficere vt cognoscāt ceteri q̄ sint (dū clamores pducūt) pena mulctādi. Hor. dīj ipm ac cū mulcta pdant. q̄ si tam me grauiter affligeret abirem ac pentibus meis significarē. Ro. nemo audet dū talia cō tingunt ⁊ genitori quis dixerit itidē eundem castigatione maiori afficit. Ro. dilecte hortena cerne anū meū. cruraqz et mediū fere dorsum. Hor. hui quā es sanguine cōspersus quaz cutis tua est lesa. Ro. pre dolore iam sedere nequeo. Hor. q̄s te tā immaniter affecit. Ro. cantor. Hor. q̄obrem. Ro. inquit me in choro cauilasse. Hor. quā vehemētissime in choro ne inscribar vereor. Ro. custos mihi vt sentio in/ imicat̄ ⁊ cantor fidez p̄buit horrendū dictu q̄ in me tumul tu ruebat. Hor. cur nō manifestas pentibus tuis. Ro. inhi/ bitū est a magistro at qui mandatū trāsgredit̄ acerbi⁹ po/ stea corrigit̄ ⁊ cū patri meo indicarē obprobriosis me in/ creparet v̄bis. Hor. deinceps cautior sis. Ro. vt faciaz ne/ cesse est. Hor. velim iam me abesse. ignoro tn̄ quā fingam euasionē vt abirem. Ro. quid tibi abeundi est negocium Hor. ppe est vt cātor in pte donati examinabit. ⁊ modo ip se crebro astrictiori nos corrigit. nec vnq̄ cauere castigati/ ones valeo. Ro. idem mihi esset querēdi modus et si oēs velim v̄gaz castigatōnes numerare ab initio dū scolas in traui tot ppessus nō essem quot p casibus ⁊ tpm fornica tionibus subiuerim. Hor. et eandē ego pferrē querimoniā Ro. amāde hortena. quid pdest cum querit cantor. leger legere legerere cui⁹ tpis. aut quā in vim ptinet studīj. Hor. me latet. scis q̄acriter heri me v̄berauit. qn̄ interrogauit. is mis quis cui⁹ casus. Ro. scio equidē. atqz memoriter reti/ nui. Hor. ego deinceps nō affuero. etiamsi scolas deberem oīno dimittere. Ro. et idē mihi animus esset si pntes mei admitterēt. Hor. nosti petrū agelli. Ro. pbe hor. ipse scho las reliquit omneqz litteraz studiū. Ro. quapropter. Hor. nulla re alia incitatus nisi q̄ v̄bera v̄gasqz in pte donati

effugere nō potuit. Ro. plres ego nosco qui ob id ad alia se cōuertebant opa. Hor. quid igit̄ sumus facturi. Ro. ego petam fauorē a mgr̄o. ⁊ vna abibimus. Hor. pbe facies. Hor. quare fles roneste. Ro. globulos habui q̄optimos iā michi cepit baccalari⁹. Hor. phibitū est. ne quisq̄ afferat. es etiā correctus. Ro. nō. Hor. grā tibi ostēsa ē. iā pdē iohāni arnoldi pisormiū cepit ac postea vberib⁹ affecit Ro. vtinā me correxissz. ac nō abstulissz globulos Hor. roga ipm reor q̄ tibi restituet. Ro. nō faciet scio. tā duri ē atq3 iclemētis capitis. Hor. dū vult crede human⁹ ē. satisq3 benign⁹. si me audies tēptabis. Ro. sequar ꝯsiliū tuū. Ro. crede mihi pie hortena denariū reddā tibi crastina die. Hor. quid mō faci es cū denario. Ro. custos iam dixerat mihi cerusa esse in foro venalia ꝯmittā sibi vt emat mihi. Hor. etiā si crederē tibi nunq̄ me solueres. Ro. ni moriar exoluā futura luce. Hor. cōsidera vt fidē teneas. Ro. tenebo. Hor. comedā tecū roneste. Ro. non. Hor. num ⁊ sumus ⁊ dudū socij fuimus. Ro. summo semp me odio psequeris. Jam q² cerusa mecum vides. te applicas. nihil aūt pficies. Ho.. pcis verita ti. ego te semp at sociū meū dilexi. Rone. scis ne dn̄ica die nouissime p̄terita apud cantorē me accusasti qui tam impetuose tunc me coma attraxerit vt pene adhuc sentio. Hort. improb⁹ es certe vt rei hui⁹ tamdiu recordaris. Ro. diutius adhuc q̄opinare in memoria habuero. Hor. peto par tm̄ prestes cerusoꝝ. Ro. frustra conaris perinde ē vt cessas. Ro. habui semellā ⁊ caseolos proch quis ceperit tu ne hortena. Hor. non. Ro. ego si pscrutabor efficiā vt facti eum penitebit sui. Hor. arbitraris me tibi surripuisse. Ro. n̄. hoc a me nō audieris. Hor. q̄s ob causas tam turpiter me inspicis. Ro. vetabis ne mihi vidēdi facultatē. Horte. nosco mores tuos. Ro. vt bene nosceres plurimū expeterem si escam restitutam sentirem. Hor. si sentiā de te vt aliquid locutus fueris. videbis quid facturus sim. Ro. quē habuero suspectū oro. cū nemo preter te mecū fuerat. et cū ita semellam amisi putas ne aliū me nūc q̄ te habere suspectū. Hor. hoc certe tibi remiscar. Ro. vt voles.

Capitulū quintū quomō loquūtur puuli cū tempus ipsis p ludo admittitur loquuntur tres. Hortena Ronestus et Tinibal. Hortena.

Onū porro iam o roneste aucupiū Ro. quid hoc est vt tantopere letaris Hor. hodie ludendi habebimus diem Ro. habebimus amabo Hor. modo cum in scolas ingredi putarem. vidi magistrum cum baccalario descendentem. ego me in angulo vt me non videret abscondi. tum magister inquit: hodie dimittemus scolares. crede signifore satis Ro. probe narras et ego tibi fidem adhibeo Hor. quid vero sumus facturi Ro. letabūdi curremus in cimiterio variaqꝫ temtabimus Hort. recte sane. Ro. sile iam venit magister Hor. verum diuinabaꝫ dū pauloante de remissione que nunc nobis concessa est dixerim. Rone. quo nos recipiemus Hor. quid huic defecit loco. Ro. locus hic certe haud amenus est. q̄ꝑplurimos iuuenes excitant pulueres placet ne exibimus in cimiterium. Hor. placet. Rone. apud parrochiam multitudo iuuenum est. accedamus ad eos. Horte. minime libet. Rone. q̄re nō. Hor. in multitudine raro (vetus ꝓuerbiū est) manet concordia Rone. quid tum videbitur tibi. Horte. vocemus ad nos tinibalem qui et tibi est. et mihi magna coniunctꝰ familiaritate. Tum sub testitudine quippiam incipiemꝰ Ronestus. recte putas ip̄m vocabo. accede ad nos tinibal. Tinibal. quia cause est. Rone. sub testitudine ludemus si animis tibi fuerit eundi nobiscum poteris. erimus enim soli et turba illorum nos minime inquietabit. Tini. faciam et cupide. Rone. igitur eamus. Horte. optimi adolescentes si assentiri volueritis ludendi locum hic ponemus. Tinibal ego eñ assentior Horte. hic foueam faciemus nunc quisqꝫ

nostrum globulos apponit duos Ro. recte dicis hic par meum Tini.et meum similiter.Horte.at meos hic videtis globulos.tendamus ad metam.optime stat globus me9. Rone.ego meo detrudam globo.vt paulisper a fouea declinabit Horte.nolo.vt tu lapideo iam vtaris.sed accipe vitreum vt nos faciemus Rone.ego vtor meo globo.tu si aliquo vti volueris.siue lapideus ille fuerit siue luteus nō contradicam Horte.iniquum est te habere maiorez ac nos habemus Tinib.dissentio hec inter nos ludum disturbat. peto vt concordemus Horte.recte quidem Rone.optimū factu Tini.ergo roneste globum illum indispositum.amo ne iam a ludo equalemqꝫ nostris accipe Rone.vt concordiam ineamus amonebo.Tini.ego primus sum Horte. et ego secundus Rone.nouissimus autem ego Tini.ecce q̄ꝓpulcre.ac recenter globulum tetigi atqꝫ iterum secundum Horte.et videbo quid mihi debeam heu frustra laboraui. Rone.considera modo quid ego faciam.profecto tetigi.ꝛ tuus hic stat tinibal globus.Tini.sic est Rone. quid si te tangam Tini.globulos tibi duos dabo Rone.per iouem tactus es Tinibal.putabam te parum in hoc scire.iam autem cerno me esse illusum Hortena. et illos qui supersunt ego attingam.certe tetigi.apponemus iterum Tinibal.ludus ille minime placet.Hortena.incipiamus alium.Ro nestus.quemnam Tinibal.inijciamus in foueam. Rone. haud scio ludum illum Tinibal.facile condisces.Nam cū par intus fuerit.atqꝫ etiam foris lucratus es.dum minus vsu venerit et impar in fouea est.ceteri lucrabuntur. Ronestus.cape igitur par meum Tinibal.recte sane. cerne lucratus sum Ronestus.par habes aliud Tinibal.atqꝫ iterꝫ lucratus Ronestus.minuta res est.quattuor enim globos habes.aut em̄ lucrabor.aut omnes amittā Tinibal.ꝛ ego totidem apponam.q̄ꝓplena manus est pape Ronestus.ꝓijcias si voles Tinibal.modo faciam ego recipiam.quandoquidem paria duo hic vides.Ronestus. non admittaz fouee credendum est.ecce imparitatem in fouea. Tinibal Nonne et tu ludes hortena Hortena. probe tinibal non

ludam minime em̄ ꝯpensus sum. Tini. quid tum faciem⁹.
Hor. cōmeamus ad foꝝ ac cōtuemur ineo quid fuerit. Ro.
magister grauissimo mādato inhibuit ne quis in foro vagetur. q̄ si resciſceret correctiones nō euaderemus Horte.
arbitrare magistrū vbiq̄ʒ locoꝝ esse vt oīa noscat. Ro. q̄
si taliter instituti estis obsequar. Tini. sed quid pistoꝝ iuuenes faciuut. Hor. litigant nō accedatis. euestigio nobiscum
inciperent. et cū plures siut resistere nō possemus. et demū
succūberemus. Tini. q̄uis sunt scto malicia affecti. Rone. ꝛ
capitali plerūq̄ʒ scolares odio ꝑsequūtur. Tini. abeamus
ne occasionē in nos ruendi fingerent. Ro. exeam⁹ portaꝫ
quippe iam campus viridis est atq̄ʒ amenus et delectationē capiamus ꝛ animi recreationē. Tini. nullatenus hoc q̄dem faciamus. nisi piculū subire vellemus. p̄cipuū est rectoris mandatū ne quisq̄ exeat portā. et circiter horā tertiam est. ad vesꝑas redire nō possemus. Hor. manebimus
igitur. ego domū petam esurio em̄ caseū et panem recipiā
Tini. haud stulte sapis. atq̄ʒ etiā cū me fames torquet. ꝓficiscar ad matrē ꝛ comedere postulabo. Ro. eadē mihi rō
est. tum demū ad scolā me recipiā latinūq̄ʒ scribam ceterū
ꝑactis vesperis cū dimissi fuerimus vbi cōueniem⁹. Tini.
in cimiterio. Ro. ꝓbe valete Hor. et tu vale Hor. cū diē hodie liberū habemus ludoq̄ʒ destinatū quid agemus Tini.
quicquid feceris tibi nō defuero p̄terq̄ in ludo globorum.
Ro. faciamus pilā et ludo eius paulisper insudem⁹. Hort.
paratā hic habes Tini. q̄apte ipa ꝑata est q̄re completa
oro Hor. cineribus. Ro. igitur foueas nūc fodemus ꝛ q̄sq̄ʒ
suā Hor. sane quidē Tini. omnes vt video ꝑate sunt. Ro.
tinibal tu volue Tini. fiat o roneste in tua mansit fouea.
Hor. ita me dij amant ꝛ ego tibi signū imponā Ro. ꝛ ego
tibi cerne iam puerū habes Hor. ach si ad latus ego aliud
iter flexissem me nō tetigisses Tini. atq̄ʒ iterū ad foueas
tendamus ꝓfecto iam ferme quiescebat. ac postea nescio
a q̄ mō decurrebat Ro. ego te sum doctior in hac arte cōspicies mō in fouea tua pilam Tini. ß tua nūc te rō fefellit
Ro. lapillū hic ꝓijciendo tetigi effodā ipm non amplius

me impediat. Hor. ego ad foueas frustra non tendo. Tinibal. scio quidem te agilem esse Hor. re ipsa cognosces. enim in fouea tua cauere oro. haha dubitabat. predixeram me tibi puerum esse donodaturum. Tini. certa mihi res erat vt te tangerem at decipiebar. cum ad aliam declinasti partem. Ro. ego dum cursum oblique dirigerem. et pilam vidi volantem. latus incuruabam tanta enim astucia iactum aufugi Hor. Tini. pueri sunt tibi nouem. nunc tenebis. atque vicem mete supplebis Tini. supplebo igitur. vbi vero dicite mihi stabitis Ro. hic ei Ti. nimis prope est Hor. et ponemus stadi metam remotius. cerne hic tinibal Tini. bene perfecto Ro. quia directe anum eius tetigeram Hor. et ego pariter Ro. satis in hoc est nos nunc abibimus. quia iam pulsatur ad vesperas Tini. et id vnum quidem mihi est cordi Hor. relinquamus igitur illa. et vna similiter ad ecclesiam migrabimus

Capitulum sextum quomodo vnus alterum accusat. loquuntur enim. Ronestus Surgellus Tinibal Lariscus.

Reuerende magister dum ego aut in plateis spacior. aut in choro deuotionis sum gracia extraneo quodam me semper surgellus noie appellat Ma. quod illud est nomen Ro. N. Ma. ipsum vocabo. surgelle accede huc propius. Sur. quid est honorande magister Ma. cur tu ronestum deformi quodam plerumque noie nuncupas Surg. reuera magister mihi res de qua me accusat penitus ignota est Ma. et in foro et in ecclesia inquit eum inclamare soles Sur. vere magister odio commotus est me accusat. tale crimen nunquam in mentem mihi venerit Ro. optime magister ipsum sepissime fecisse testibus possum affirmare Sur. tu nunquam testabere sat scio Ma. qui nam testes sunt Ron. Tini. quia sepissime audiuit Magi. tinibal dic verum Tini. sepius quam dicere conuenit audiui Ma. surgelle ronestum pu-

to clare pcepisti testem pdixisse Sur. peto reuerende ma
gister fidem non adhibeatis. quia socius eius est ambo in
me conspirabant mihi vt nocere volunt Magi. ronestus
vnus non sufficit testis Ro. suauissime magister puto se-
pe lariscum audiuisse Ma. larisce huc iam accelera susce-
pisti ne interdum ronestum a surgello cognominatū. La.
sic est magister audiuerim equidem Ma. et alter surgelle
testis perductus est. quapropter penam lues Sur. mitissi-
me magister detis veniam oro. deinceps non faciam am-
plius Ma. nunc quiesce. q̄ tum magis perscrutabor nudū
te exutis vestibus asperrimis virgis domabo La. hono-
rande magister Tini. nuper in foro q̄ plurimis audientib'
laicis inquit me correctum esse. Tum ferme omnes laici
adeo me deriserunt vt prope fleuissem Ma. Tinibal. veni
huc Tini. quidnam vultis reuerende magister Ma. larisc'
te accusauit q̄ in foro ip̄m correctum concionatus es Tini
bal. optime magister offendit veritatez atq̄ de his est ho
minibus qui oleum vendunt Lari. q̄ si magister admise-
rit plures adducerem ex laicis. qui ex te sepcies bene audi
uerunt Tini. narras probe sepcies pari enim (vt est in ve-
teri puerbio) repugnat Ma. tinibal si bene iam memini
plures ad me detulerunt. q̄re igitur tantopere negas. Ti.
non inficior penitus. verum sepcies me dixisse nō recordor
Ma. an exciderit de memoria tua q̄ alta ego et vehemen-
ti voce prohibui. custos flecte ipsuz Tini. o suauissime ma
gister interī q̄ vita comes fuerit atq̄ hos reget artus nū
q̄ plus dicam Ma. tu si obseruaris quāq̄ possis penaz ef
fugere Sur. modestissime magister lariscus decursu iā di-
ei spacio lapide me proiecit vt vulnus adhuc cruore ma-
det Ma. concede huc vt videam. bone deus indisciplinati
iuuenes estis. quasi enim equis intractatis aliquibus ita
et vobis lorum vt imponatur necesse est. larisce huc enim
atq̄ responde Lari. ohe reuerende magister. Mag. cur la-
crimas profundis. cur surgellum tam periculose offendisti
an nondum audiueris La. piissime magister casu quodā
accedit vellem equidem me non fecisse Magi. assidua fre

quẽter ego voce monui. vt nullos attingeretis lapides ve
tum in prohibitis vt video crebrius conemini. Custos vt
assis viminibus Lari. ostendite graciam suauissime magi/
ster Magi. nihil iam gracie in me comperies. posthac di/
scretionem habe. alioquin manus in te mea non cessabit.
facqꝫ vt lapides iactibus tuis non inquietentur vel nõ fa
tigabor correctione donec rubeus corporis tui sanguinis
effluerer Ro. honorande magister posui veluti signum ĩ
loco vbi sedere consueui. surgellus vero detrusit seqꝫ in lo
cum collocauit. peto honorande magister vt eum discede
re iubetis Magi. audisti vnq̃ verbum illud Domini ẽ ter/
ra. accipe alium locum. atqꝫ in eo quicũqꝫ fuerit/non minꝰ
q̃ in illo requiescere poteris Ro. in illo quidem loco quia
est prope cathedram melius audire valeo. dum baccalari
us ipe legit. oro itaqꝫ mitissime magister locus ipse michi
maneat Magi. Cur de loco positum signum huic detru/
seris. audisti an nondum etiam Sur. optime magister pu
tabam ipsum iuxta me non minus comode q̃ in eo qui/
dem loco sedere. Magi. cede atqꝫ ad alium tu locum te ac
comoda Sur. fiat magister honorande Tinib. suauissime
magister lariscus iamqꝫ iuxta me sedens incaustum mihi
effuderit Magi. larisce huic effudisti incaustum. nec aliud
iam attramentum habet. cur feceris Lari. fortuitu factum
est magister honorande Ma. aliud sibi pparaueris. Lar.
faciam magister et prompto animo.

Accusant eñi paruuli alios apud baccalarios

Hortena.

Honorande baccalarie mater mea semellam michi
hodie quando intrare scolas vellem dederat. Ti
nibal vero prope me sedens clam surripuit. peto
eum compellatis mihi vt retribuat Bac. Tinibal. Tinibal
assum dñe baccalarie Bac. hortena furti te accusat. q̃d re/
spondes Tini. nihil scio de facto dñe bac. Hor. quid negas
tinibal. satis aptum est te fecisse. Tini. immo non fecerim

Hor.possum testes te hoc fecisse pducere Bac. adduc eos qui te viderunt.tum necesse erit non solū vt tibi restituat verumetiam virgarum asperitatem subeat Hor.lariscꝰ eū excipere conspicatus est qui cum viderit ad me profectus et manifestauit.tunc quesiui in sacco meo et nō reperi .qꝛ surrepta erat. Bac.vidisti larisce Lari.vidi domine bacca larie Bac.quare huiusce facinus Tini.audes committere. Tini.optime baccalarie precor aures ipsis credulas nō p̄stetis.nam lariscus hortene quibusqꝫ in rebus familiaris est.profecto non honesta ratione inductus vt phibet testimonium . sed odio potius in me et nequicia conmotus. Bac.testes vnus hortena sufficere nequit.tu si possis vnū adhuc perducere testimonium efficaciā acquireret.Horte. surgellus si verum velit dicere pariter nouit. Bac. surgelle huc festina.vidisti ꝙ tinibal huic semellaz distulerit Sur. non vidi Bac.dic verum aut correctionem subibis . Sur. certe baccalarie res mihi incognita est Bac.at mihi ꝯgnitum est te id quidam vnum scire. Sur.manducare ipm̄ vidi ceterum semellam vbi ceperit perspectum non habeo . Bacca.Tinibal victus ne iam es.nonmō in flagitio.verū etiam in mendacio compertus Tini.perdulcis baccalarie emam sibi aliam Bacca.et facies quidem.verumtn̄ quid p illiusmodi debeatur flagicio satis scio sede modo quoad tempus mihi fuerat liberius Tini.honorande baccalarie hortena apud quosqꝫ non scolares modo .sed et laicos insuper furem me exclamat.supplico interdicatis ne omi me tempore inquietet . Bacca.qua illud audes facē hortena presumptuositate Hor.domine baccalarie putabam me bene dicere quia in crimine hoc victus est atqꝫ etiā semellam compulsus aliam mihi restituit Bacca.narras aliquid num tibi pro hoc satis fecerit crimine.ꝛ penam sustinuit. Hor.sic est baccalarie Bacca.quomō in re illa tu ipꝫ facto illo criminarie p̄sumis.custos affer v̄gas. atqꝫ hunc trahe Hor.optime baccalarie nec vnꝙ magis cōmittam . ohe ohe. Bac.mō q̄esce.rostrūqꝫ tuū claude. Hor.ohe ohe.

non cessas vagire. reueniam. ac penam geminabo. Laris. suauis baccalarie nudius fere alter perdidi cultellum meum. surgellus ipsum habet et non vult restituere Bacc. surgelle huic vt cultellum restituas oportuerit Sur. cultellus pro mea est domine baccalarie Bac. vbi tu illum quidem ipsum ceperis Sur. tinibal mihi vendidit atque pro eo tres accepit denarios Bac. tinibal huc propera vnde ad te cultellus qui alterius est peruenit Tini. seruus noster mihi donodedit Bac. timeo esse mendacio persimile Tini. vere sic est domine baccalarie Baccalarius. cultellus vt audio pro larisco est. huic autem pecuniam quantum tibi pro eo dederit reddas. vt is rursus qui verus est possessor cultellum habeat Tini. faciam baccalarie Sur. honorande bac. quacunque proficiscar infestor semper ab hortena. oro presidio sitis vt improbis me verbis suis lacessere desinat Bac. cuiusmodi te verbis infestat Sur. nuncupat me proditorem Bac. veni hortena. ac surgellum iam conquerentem percipe is enim dicit quod cum quacunque proficiscitur proditorem nuncupas es ne mutus. dic tamen feceris an ne Horte. fecerim Bac. penam ergo feras quas ob causas eo ipsum nomine exclamasti Hort. nuper me accusauit quod in scolis choroque non fueram Bac. et tu supplicio et quidem iure punieris.

Accusant apud cantorem.

Tinibal. Dilecte cantor lariscus assidue et in missis ac vespris occulte cruces in dorsum mihi scribit vestemque meam deformat. peto enim iussu vestro deinceps obmittat Can. vidi aliquando vestem tuam maculatam et mirabar verum quis egisset ignorabam venit properante larisce La. quid iubetis domine cantor Can. in choro hunc deformas consignasque eum crucibus quo audes hoc vultu perpetrare La. ego ne domine cantor Can. tu inquam La. res mihi ignota est et aliena a scientia mea Can. mihi autem nota. accede custos et hunc rape. prisusque ad medium vsque dorsi enuda La. optime cantor sancte iuro de cetero ipsum me non maculaturum Can. nunc loco tuo te accomodans sisque pacificus Hor. honorande cantor surgellus heri quasi in crepusculo ait me ad vos de

here ꝑperantius venire qñe cum festinabam. non affuistis Tum sensi me deceptum. peto em̄ efficiatis ne amplius in iquis suis figmentis decipiat. Can. quā miranda nequicia surgelle ꝑpere modo accede Cur hortenam ad me hester/na luce nō iussus vocasti Sur. iocabar secum. nō antuma/bam tam credulū ipm fore fidem vt mihi in hac re daret. Can. vt obediens ipe ꝓbusqꝫ fecit discipulus. Tu vero vt sentio q̄uis abundas deceptione Sur. peto ignoscatis di/lecte cantor Can. videbo quid tibi debeā. discede iam. q̄a modo ad alia pergam negocia.

Capitulum vltimum de quibusdam cōmu/nibus inter paruulos.

Erne tinibal num tunica mea pulcra est. Tini. vi deo quidem et bene. at pater emat mihi pulcrio/rem. Rone. nunq̄. Tini. faciet inq̄. heri mihi polli citus est. si diligenter studebis inquit rubeam tibi tunicā et in breui compabo. Ro. emat tibi rubeam pater tuus tu nicam Tini. emat scio vbi tantam velit pecuniam accipe Tini. non vidisti ꝙ viridem ipse sorori mee compauit Ro nestus. ego aūt dominica die nouas habeo caligas quib᷒ tu carebis Rone. tunc rogabo patrem vt similiter michi emat Lari. iuuenes dicunt hortena nos hodie ꝓ frondib᷒ ituros. constat ne tibi Horte. verum narras Lar. a quo ex pone mihi hauseris Horte. iuuenis magistri ex eo audiuit ipe em̄ mihi retulit Lar. recte ꝑfecto. letabundi exibimus ego festino pede vadam. atqꝫ adeo letus matremqꝫ meā rogabo semellam mihi prestet. ouaqꝫ et alia que ad eden/dum valent. Hor. ego pariter Tini. cur fles larisce. quid te ꝑturbat Lari. in tanta modo sum angustia vt quid faciā primū. aut quo me vertam non satis scio Tini. quid hoc ē edissere oro Lari. etiamsi omnino tibi declinauero nō po/teris aliquid afferre consiliū Tini. vtiqꝫ non nocebo Lar. heri puto in meridie in aquam fluentem ingressus. puta/bam solum cum agello. Tum rediens domum parens ip se meus nouit minabatur assiduo magistro velle hac die

narrare. Tu scis q̄ acerrime ipsos corrigit Tini. nimiuz es
audax. oculos tuis sepe conspicatus es q̄nto omnes magi-
ster acerbitate afficit. qui in aquam ingrediuntur frigidaz
Lari. quid facturus sum mi tinibal. fer opē si poteris Ti-
nibal. nullum ego auxilium prestare possum noscit etiam
mater tua Lari. haud noscit Tini. num conducere putas.
magistrum ipā rogaret veniam vt daret. scio em̄ q̄ te vni
ce diligit Lari. recte suades ego em̄ genitricem meam ro-
gabo ipsa vt pro me ad magistrum verbum faciet Rone.
hortena hodie non fuisti in scolis Horte. non eram obdor
miui. putabam me matrem meam suscitasse debuisse. ipsa
vero neglexit itaq̄ huc ferme vsq̄ dormiuerim. Ronestꝰ.
lariscus omnibus nobis vidētibus exutus est virgis cesus
correctusq̄ ad sanguinis vsq̄ effusionem. Horte. quid fece-
rit Rone. in aqua fluenti balneauit Hort. ad nihilū nouit
Rone. nouit vtiq̄ Horte. deus me custodiat ne vnquā in
trarem. Rone. et me quoq̄. Vale. Horte. et tu quoq̄.

Impressum Nürnberge p̄ Fridericum
Creusner Anno &c. Nonogesimoq̄rto.

